

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-320-4-44>

УДК 65.011.12

Людмила ЗАХАРКІНА

Сумський державний університет
<https://orcid.org/0000-0003-1002-130X>
e-mail: l.zakharkina@biem.sumdu.edu.ua

Артем БОЙКО

Сумський державний університет
<https://orcid.org/0009-0002-6820-3181>
e-mail: zaharkina@ukr.net

Наталія НЕБАБА

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
<https://orcid.org/0000-0003-1264-106X>
e-mail: nebanatali@meta.ua

Олександр ЧУМАЧЕНКО

Університет митної справи та фінансів
e-mail: achumachenko@gmail.com

Валерій ШЕВЧЕНКО

Університет митної справи та фінансів
e-mail: shevhenkovaleriy@ukr.net

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ ¹

У статті досліджено вплив використання корпоративними підприємствами сучасних цифрових технологій та інструментів на забезпечення прозорості фінансових відносин таких підприємств. На основі опрацювання досвіду використання підприємствами сучасних цифрових технологій було здійснено систематизування та класифікацію таких технологій за ознаками призначення та застосування, типом інтерфейсу та взаємодії, забезпеченням захисту і безпеки. Визначено, що найбільший вплив на забезпечення публічності та прозорості корпоративних фінансів, їх прозорість мають хмарні технології та сервіси, технології Інтернету речей (IoT), застосування штучного інтелекту (AI) і машинного навчання (ML), технології аналітики та обробки даних, технології блокчейн, системи планування ресурсів підприємства (ERP), технології кібербезпеки. Було проаналізовано вплив цих технологій на формування прозорості корпоративних фінансів, як з позиції позитивного впливу, так і можливостей створення потенційних загроз та ризиків.

Ключові слова: цифрові технології, корпоративні фінанси, прозорість, хмарні сервіси, Інтернет речей, штучний інтелект і машинне навчання, блокчейн, кібербезпека.

Liudmyla ZAKHARKINA, Artem BOIKO

Sумы State University

NATALIA NEBABA

Oles Honchar Dnipro National University

Oleksandr CHUMACHENKO, Valeriy SHEVCHENKO

University of Customs and Finance

DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE SYSTEM FOR ENSURING TRANSPARENCY OF CORPORATE FINANCES

The article examines the impact of the use of modern digital technologies and tools by corporate enterprises on ensuring the transparency of the financial relations of such enterprises. The purpose of the work is to study the influence of modern digital technologies and tools on increasing the level of transparency and publicity of corporate finances, improving access to information, facilitating the analysis and reporting processes, and contributing to increasing the trust of investors in the enterprise. The analysis of the latest research and publications showed insufficient disclosure of this issue and the limited views of the authors on the problems of ensuring publicity and transparency of corporate enterprises in the conditions of total digitalization of business processes, which confirmed the relevance of the research. Based on the study of the experience of using modern digital technologies by enterprises, the systematization and classification of such technologies were carried out according to the purpose and application, the type of interface and interaction, and the provision of protection and security. It was determined that cloud technologies and services, Internet of Things (IoT) technologies, the use of artificial intelligence (AI) and machine learning (ML), analytics and data processing technologies, and blockchain technologies have the greatest impact on ensuring the publicity and transparency of corporate finances, their transparency. enterprise resource planning (ERP) systems, cyber security technologies. The influence of these technologies on the formation of transparency of corporate finances was analyzed, both from the point of view of positive influence and the possibility of creating potential threats and risks related to cyber security, and loss of control over financial data, which negatively affects the transparency of the company's finances. It is concluded that information technology enables effective management of large volumes of data, providing financial managers with convenient tools for analysis and data-

¹ Стаття підготовлена за результатами дослідження, що фінансується за рахунок бюджетних коштів МОН України «Цифровізація та прозорість публічних, корпоративних та особистих фінансів: вплив на інноваційний розвиток та національну безпеку» (реєстраційний номер: 0122U000774).

based decisions. Modern information technologies, especially cloud solutions, allow centralized storage and management of financial data, ensuring transparency and availability of information for management and auditing.

Keywords: digital technologies, corporate finance, transparency, cloud services, Internet of Things, artificial intelligence, and machine learning, blockchain, cyber security.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Процеси цифрової трансформації, які змінюють усі аспекти суспільного життя, мають значний вплив на діяльність та розвиток підприємств. З одного боку, цифрова трансформація відкриває перед підприємствами неймовірні можливості, що сприяють створенню конкурентних переваг та підвищенню їх ефективності. Сучасні цифрові технології дозволяють підприємствам збирати, аналізувати та надавати публічний доступ до великих обсягів фінансових даних щодо їх діяльності, що сприяє більшій прозорості та відкритості перед зацікавленими сторонами та споживачами. Це може покращити стосунки з клієнтами, інвесторами і регулюючими органами, сприяючи більш ефективному контролю і сприяючи відсіюванню недоліків у діяльності підприємства. З іншого боку, підприємства, що роблять ставку на цифрову трансформацію, зобов'язані враховувати значні операційні ризики, оскільки саме вони є найбільш характерними для цього процесу. Впровадження нових технологій та систем може призвести до порушень у роботі підприємства, включаючи можливість витоку конфіденційної інформації, втрати даних та, як наслідок появи фінансових збитків. Таким чином, впровадження цифрових технологій та інструментів в діяльність підприємств є складним та багатограним процесом, який може призвести до як істотних досягнень, так і значних викликів. Тому актуальними є дослідження, результати яких дозволять підприємствам максимально використовувати переваги цифрової трансформації та мінімізувати її ризики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Останнім часом питання впровадження цифрових технологій у діяльність суб'єктів господарювання та їх вплив на транспарентність фінансових відносин на корпоративному рівні активно піднімаються в публікаціях вітчизняних та закордонних науковців та практиків. Наприклад, Н. Краус, К. Краус і О. Марченко відзначають важливу роль цифрових технологій у становленні та розвитку інноваційних підприємств. Вони вказують, що ці технології надають можливість отримати численні переваги у взаємодії з клієнтами, організації системи збуту продукції та пошуку шляхів розвитку бізнесу [1]. Напрями інноваційного розвитку бізнесу компаній та складові елементи цифрових трансформацій управління бізнесом розглядає Н. Фісуненко [2]. Здебільшого в публікаціях роль цифрових технологій у забезпеченні транспарентності корпоративних фінансів зводиться до аналізу впливу таких технологій на публічність та прозорість фінансової звітності підприємств. Так, А. Озеран та В. Озеран наголошують на необхідності застосування сучасних способів формування та подання фінансової звітності із застосуванням web-технологій для її розміщення в Інтернеті, а також використання гнучкої мови бізнес-звітів (XBRL) [3], І. Школьник та В. Дзюба зазначають на ролі веб-сайтів у поданні розширеної інформації про фінансову діяльність корпоративних підприємств [4]. Суттєвий науковий публікаційний внесок у вирішення проблем забезпечення транспарентності корпоративних фінансів в умовах поширення цифровізації також внесли І. Білоцька [5], С. Візиренко, А. Незнамова [6], О. Ляхович, І. Оплачко [7], Д. Браун, Г. Мартінссон [8] та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Проведений аналіз показав, що кількість наукових публікацій, присвячених проблемам забезпечення транспарентності корпоративних фінансів, не є значною. Більшість публікацій присвячені розкриттю загальних принципів публічності та прозорості фінансів корпоративного сектору, приділяючи недостатньо уваги ролі цифрових технологій та інструментів в цьому процесі, що робить актуальним проведення додаткових досліджень в цьому напрямку.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження впливу сучасних цифрових технологій та інструментів на підвищення рівня прозорості та публічності корпоративних фінансів, покращення доступу до інформації, полегшення процесів аналізу та звітності, сприяння підвищенню довіри інвесторів до підприємства.

Виклад основного матеріалу

Сучасні підприємства покладаються на різноманітні цифрові технології, щоб оптимізувати роботу, покращити взаємодію з клієнтами та залишатися конкурентоспроможними в епоху цифрових технологій. Ці технології можна класифікувати за: призначенням та застосуванням, типом інтерфейсу та взаємодії, можливостями створення захисту і безпеки (рис. 1).

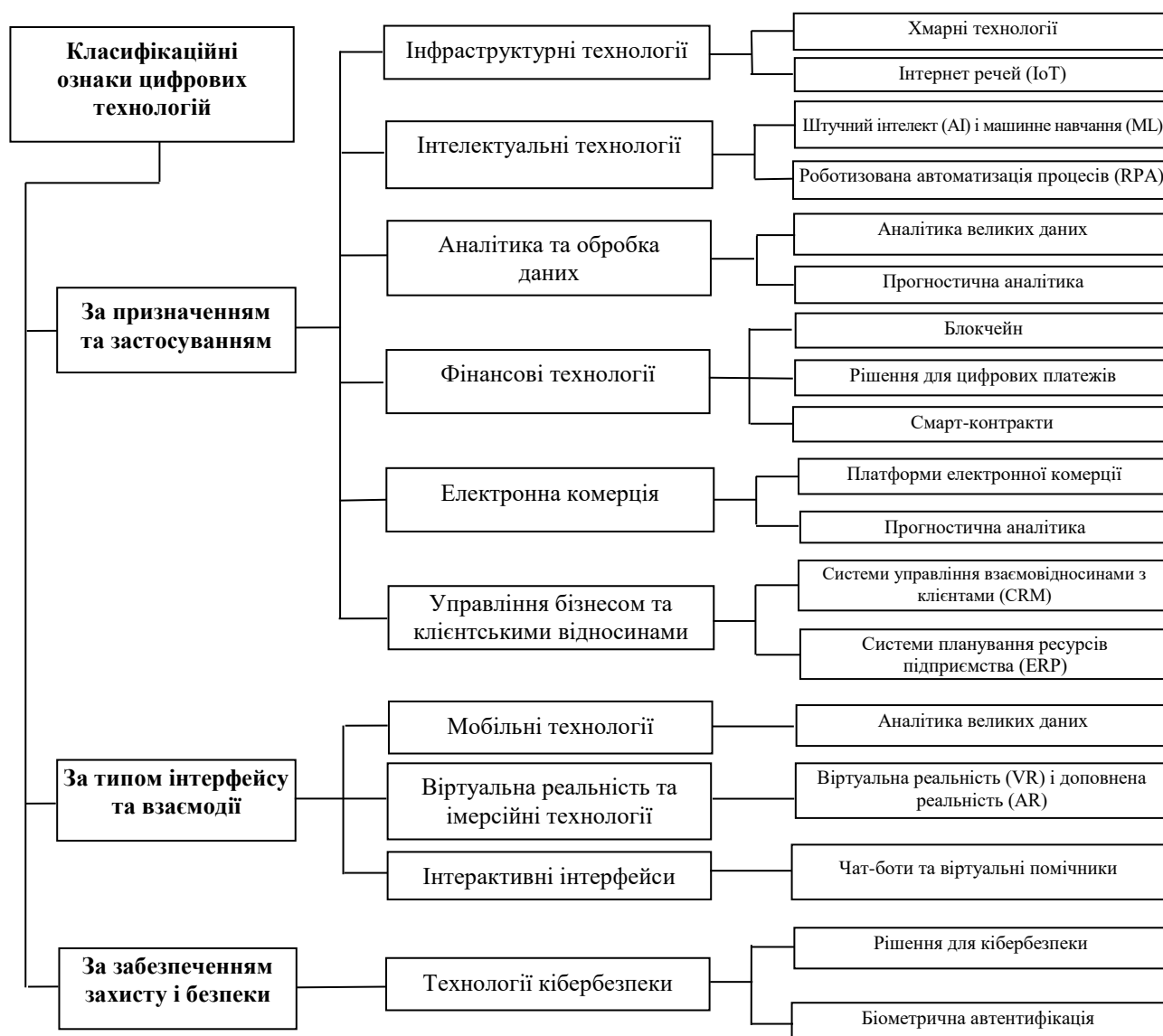

Рис. 1. Класифікація цифрових технологій корпоративних підприємств

Джерело: авторська розробка

За результатами опрацювання досвіду використання підприємствами цифрових технологій, наведених на рис. 1, можна зазначити, що найбільший вплив на забезпечення публічності та прозорості корпоративних фінансів, їх транспарентність мають хмарні технології та сервіси, технології Інтернету речей (IoT), штучного інтелекту (AI) і машинного навчання (ML), технології аналітики та обробки даних, технології блокчейн, системи планування ресурсів підприємства (ERP), технології кібербезпеки. Тому є потреба розглянути їх особливості їх використання, визначити можливості та загрози з позиції корпоративних фінансів.

Хмарні технології стали справжнім проривом в сфері інформаційних технологій і відіграють ключову роль у сучасному бізнесі. Такі провідні хмарні служби, як Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure та Google Cloud, відкрили компаніям безмежні можливості щодо масштабування, гнучкості та ефективності їхніх IT-інфраструктур. Завдяки цим хмарним платформам, підприємства можуть легко масштабувати свої ресурси вгору або вниз, в залежності від потреби, що дозволяє їм ефективно використовувати фінансовий потенціал.

Хмарні технології грають важливу роль у забезпеченні транспарентності корпоративних фінансів, сприяючи підвищенню ефективності і надійності фінансового обліку та звітності. Вони надають можливість централізованого зберігання фінансових даних. Це дозволяє компаніям зберігати всю необхідну інформацію, включаючи бухгалтерські записи, фінансові звіти, податкову документацію та інше, на захищених і надійних серверах, які легко доступні для авторизованих користувачів з будь-якого місця та пристрою.

Завдяки хмарним технологіям, користувачі можуть легко отримати доступ до фінансових даних з будь-якого місця і працювати над ними разом. Це сприяє забезпеченню транспарентності, оскільки багато

зацікавлених сторін, таких як керівництво компанії, інвестори, аудитори і фінансові консультанти, можуть одночасно переглядати і аналізувати дані. Хмарні технології дозволяють впроваджувати автоматизовані фінансові процеси, такі як облік та аналіз, обробка платежів, розрахунок податків та інше. Це спрощує облік фінансів і зменшує можливість людських помилок. Хмарні платформи часто мають вбудовані інструменти для аналізу фінансових даних. Завдяки цим інструментам, компанії можуть вести моніторинг фінансових показників в режимі реального часу, а також проводити аналіз і прогнозування, що допомагає приймати обґрунтовані рішення. Завдяки хмарним технологіям, можна забезпечити доступність фінансової інформації для аудиторів і регуляторів, спрощуючи процеси аудиту та звітності, що сприяє більшій прозорості і відповідності правилам та стандартам. Загалом, хмарні технології відкривають нові можливості для покращення прозорості корпоративних фінансів, забезпечуючи зберігання, захист, доступність та аналітику фінансових даних на вищому рівні.

Хмарні технології, незважаючи на свої численні переваги, також створюють деякі загрози для прозорості корпоративних фінансів. Однією з головних проблем, пов'язаних з хмарними технологіями, є захист даних. Оскільки фінансова інформація зберігається на віддалених серверах, існує ризик несанкціонованого доступу, витоку даних або хакерських атак. Компанії, які використовують хмарні рішення, часто залежать від третіх сторін – провайдерів цих послуг. Це може призвести до проблем з доступністю даних або неконтрольованими змінами у використанні та обробці даних. Зберігання фінансових даних у хмарі може ускладнювати відповідність законодавчим вимогам, особливо щодо захисту даних та приватності. Різні країни мають різні закони, які регулюють зберігання та обробку даних. При використанні хмарних технологій організації часто втрачають частину контролю над своїми даними. Це може призвести до труднощів у моніторингу та аудиті фінансової інформації. У випадку збоїв або відмов хмарних сервісів може статися втрата доступу до критично важливих фінансових даних, що може негативно вплинути на операційну діяльність підприємства. Управління даними в хмарному середовищі може бути складнішим через необхідність координації між різними хмарними сервісами та платформами, що ускладнює забезпечення прозорості фінансових операцій. Для мінімізації цих ризиків важливо ретельно вибирати провайдерів хмарних послуг, забезпечувати сильні заходи кібербезпеки та ретельно слідкувати за відповідністю законодавчим та регулятивним вимогам.

Роль Інтернету речей (IoT) у забезпеченні прозорості корпоративних фінансів важлива і значуща. IoT - це мережа фізичних об'єктів, обладнаних сенсорами, датчиками та засобами зв'язку, які можуть збирати та передавати дані в режимі реального часу. У багатьох виробничих підприємствах та компаніях існують фінансові процеси, що вимагають моніторингу фізичних активів, які можуть бути підключені до IoT. Сенсори виробляють дані щодо стану обладнання, ресурсів і запасів, які можуть бути автоматично зібрані та передані для обліку. Це дозволяє підприємствам збирати дані про фінансовий стан активів та витрати в реальному часі. Інтернет речей відкриває нові можливості для компаній з покращення прозорості їхніх корпоративних фінансів, роблячи фінансові дані більш доступними, точними та безпечними.

IoT допомагає компаніям краще розуміти, як їхні активи використовуються, і де можна здійснити зміни для оптимізації витрат. Це дозволяє компаніям приймати обґрунтовані рішення щодо інвестицій та управління активами, підвищуючи прозорість фінансових операцій. IoT забезпечує автоматизований збір і передачу фінансових даних без втрати точності. Це дозволяє уникнути помилок та штучних втручань, що можуть спричинити неточності у фінансовій звітності. IoT дозволяє зацікавленим сторонам, таким як інвестори, регулятори та аудитори, мати доступ до реального часу фінансових даних. Це робить корпоративні фінанси більш доступними та відкритими для всіх зацікавлених сторін, що сприяє підвищенню рівня довіри з боку різних стейкхолдерів.

Технології Інтернету речей (IoT) мають потенціал значно трансформувати різні аспекти бізнесу, але вони також створюють певні загрози для прозорості корпоративних фінансів. IoT пристрої часто збирають величезні обсяги даних, включаючи потенційно чутливу фінансову інформацію. Ці пристрої можуть бути вразливими до хакерських атак, що ставить під загрозу безпеку даних. IoT екосистема часто страждає від відсутності єдиних стандартів безпеки, що може призвести до непослідовностей у захисті даних та їх обробці. Численність та розмаїття IoT пристроїв можуть ускладнити контроль та управління даними, особливо в контексті фінансової прозорості та звітності. Для мінімізації цих ризиків важливо ретельно підходити до впровадження IoT технологій, забезпечувати належний рівень кібербезпеки, використовувати надійні механізми шифрування та дотримуватися нормативних вимог.

Штучний інтелект (AI) і машинне навчання (ML) відіграють важливу роль у забезпеченні прозорості корпоративних фінансів, роблячи аналіз та управління фінансами більш точним, швидким і об'єктивним. AI та ML можуть автоматизувати процес аналізу великих обсягів фінансових даних. Це дозволяє ефективно виявляти аномалії, робити прогнози та виділяти ключові тренди, що допомагає уникнути помилок, що можуть виникнути в результаті ручного аналізу. ML може швидко обробляти великі обсяги фінансових даних та виконувати складні розрахунки. Це дозволяє компаніям вчасно аналізувати фінансові результати і приймати стратегічні рішення. AI може генерувати деталізовані фінансові звіти та прогнози у реальному часі. Це допомагає керівництву компанії та інвесторам отримувати швидкий доступ

до актуальної інформації, що підвищує рівень довіри і зменшує ризики невідомості. AI може бути використаний для автоматизації аудиту фінансової звітності та відстеження відповідності фінансових операцій законодавству. Це допомагає компаніям дотримуватися правил і нормативів, що робить їхню фінансову діяльність більш прозорою та сприяє покращенню прозорості корпоративних фінансів.

Штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML) можуть значно поліпшити аналітичні можливості та ефективність у багатьох сферах, включаючи корпоративні фінанси. Проте, ці технології також несуть у собі певні ризики та загрози для фінансової прозорості. Моделі AI/ML часто є складними і можуть викликати "чорний ящик" ефект, де процес прийняття рішень алгоритмом не є зрозумілим або прозорим. Це ускладнює аудит та розуміння того, як приймаються фінансові рішення. Якість результатів AI/ML безпосередньо залежить від якості та точності вхідних даних. Неправильні або маніпульовані дані можуть привести до помилкових висновків. Використання AI/ML для обробки фінансової інформації підвищує ризики пов'язані з кібербезпекою, включаючи можливість витоку даних або хакерських атак. Для мінімізації цих ризиків, компанії повинні впроваджувати строгі процедури управління даними, забезпечувати прозорість та аудитуваність AI/ML процесів, враховувати етичні аспекти та дотримуватися нормативних вимог.

Значний вплив на прозорість корпоративних фінансів мають технології аналітики та обробки даних. Аналітика даних дозволяє автоматизувати збір та обробку фінансової інформації, зменшуючи помилки, які часто трапляються при ручній обробці. Це сприяє більш точній і прозорій звітності. Аналітика даних дозволяє керівникам здійснювати більш інформоване фінансове планування, передбачаючи майбутні тенденції та потреби на основі історичних даних. Інструменти аналітики даних надають керівникам доступ до вичерпної інформації, яка допомагає у прийнятті обґрунтованих та прозорих рішень. Завдяки аналізу великих обсягів даних, компанії можуть отримувати більш глибокий аналіз фінансових показників, які впливають на прибуток, витрати та інші ключові аспекти бізнесу. Використання передових технологій аналітики даних забезпечує більш прозорий та доступний звіт про фінансові результати, що підвищує довіру інвесторів та акціонерів.

Технологія блокчейн має суттєвий вплив на прозорість корпоративних фінансів, що проявляється в декількох ключових аспектах. Однією з основних характеристик блокчейну є його незмінність. Прозорість та незмінність блокчейну зменшують можливості для фінансових шахрайств, оскільки всі транзакції легко перевіряються і відстежуються. Як тільки дані записані в блокчейн, їх неможливо змінити або видалити без відстеження. Це забезпечує високий рівень довіри до фінансових записів, оскільки вони не можуть бути маніпульовані або фальсифіковані. Блокчейн дозволяє всім учасникам мережі бачити всі транзакції, що відбуваються. Це забезпечує високу прозорість у фінансових операціях, що допомагає запобігти шахрайству та забезпечує чесність процесів. Відсутність централізованого контролю над записами знижує ризики зловмисного втручання або маніпуляцій з боку окремих осіб або організацій. Децентралізована природа блокчейну сприяє збільшенню прозорості та справедливості. Блокчейн може використовуватися для забезпечення відповідності регулятивним стандартам, забезпечуючи документацію та звітність, які є прозорими та легко перевіряються. Прозорість і надійність фінансової інформації, забезпечена технологією блокчейн, може збільшити довіру інвесторів та акціонерів, забезпечуючи їм більш повну картину фінансового стану компанії. У сукупності ці аспекти роблять блокчейн важливим інструментом для забезпечення вищого рівня прозорості в корпоративних фінансах.

Технологія планування ресурсів підприємства (ERP) відіграє значну роль у підвищенні прозорості корпоративних фінансів. ERP системи інтегрують різноманітні фінансові процеси та дані в єдину систему. Це означає, що всі фінансові операції (від обліку та управління запасами до бюджетування та звітності) зосереджені в одному місці, що забезпечує більшу прозорість і легкість доступу до інформації. ERP системи надають можливість моніторингу фінансових показників у реальному часі, що дозволяє керівникам швидко відстежувати фінансові показники та реагувати на зміни. Єдина система зберігання даних спрощує аудит, оскільки всі фінансові записи доступні в одному місці, що допомагає аудиторам легше відстежувати і перевіряти фінансові операції. ERP системи дозволяють керівникам більш ефективно керувати бюджетами та контролювати витрати, що допомагає підтримувати фінансову стабільність та забезпечувати прозорість в фінансовому плануванні. Інтегрована інформація, доступна через ERP системи, дозволяє керівникам краще розуміти фінансовий стан компанії, що сприяє більш обґрунтованому стратегічному плануванню. Враховуючи всі ці аспекти, ERP технологія стає критично важливим інструментом для підвищення прозорості корпоративних фінансів, забезпечуючи керівникам та акціонерам кращий доступ до надійної та актуальної фінансової інформації.

Технології кібербезпеки відіграють ключову роль у забезпеченні прозорості корпоративних фінансів. Кібербезпека забезпечує захист фінансової інформації від несанкціонованого доступу та зловмисного використання. Це особливо важливо для збереження конфіденційності чутливої фінансової інформації. Застосування передових технологій кібербезпеки допомагає виявляти та попереджати спроби фінансового шахрайства, забезпечуючи достовірність фінансових операцій та звітів. Надійні механізми кібербезпеки допомагають підтримувати прозорість фінансових операцій та забезпечувати відповідність

регулятивним вимогам, особливо в контексті захисту даних. Технології кібербезпеки, такі як резервне копіювання даних та відновлення після інцидентів, гарантують, що фінансова інформація не буде втрачена у разі кібератак чи технічних збоїв. Застосування інструментів моніторингу кібербезпеки дозволяє відстежувати всі фінансові операції та активності, що сприяє підвищенню прозорості і звітності. Захист від хакерських атак і витоку даних забезпечує, що фінансова інформація не буде змінена або скомпрометована, підтримуючи її достовірність та надійність. Використання інструментів кібербезпеки допомагає вдосконалити внутрішні процедури контролю, забезпечуючи, що фінансові процеси виконуються згідно з найвищими стандартами безпеки.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Проведене дослідження підтверджує значну роль сучасних цифрових технологій у забезпеченні прозорості корпоративних фінансів. Інформаційні технології дозволяють ефективно управляти великими обсягами даних, надаючи фінансовим керівникам зручні інструменти для аналізу та рішень на основі даних. Сучасні інформаційні технології, особливо хмарні рішення, дозволяють централізовано зберігати та керувати фінансовими даними, забезпечуючи прозорість та доступність інформації для управління та аудиту. Штучний інтелект та машинне навчання сприяють автоматизації фінансового аналізу, виявленню аномалій та тенденцій, підвищуючи точність та надійність фінансової звітності. Технології блокчейну вносять важливий вклад у прозорість, надаючи можливість створення незмінних і повністю аудитованих фінансових записів. Інтернет речей (IoT) пропонує покращення у зборі даних про фінансовий стан активів і витрат, підвищуючи точність фінансової інформації. Автоматизація процесів, забезпечувана інформаційними технологіями, допомагає зменшити людські помилки у фінансовому обліку та звітності. Цифрові інструменти, такі як онлайн-платформи для обміну даними, забезпечують спільний доступ до фінансової інформації, сприяючи колаборації та прозорості.

Разом з тим, сучасні інформаційні цифрові технології можуть підвищувати ризики кібербезпеки, включаючи несанкціонований доступ та витік фінансових даних, що ставить під загрозу конфіденційність та цілісність корпоративної фінансової інформації. Складність та непрозорість деяких технологічних рішень, особливо в області штучного інтелекту та машинного навчання, може ускладнити розуміння та аудит фінансових процесів, приховуючи потенційні ризики та помилки. Залежність від зовнішніх постачальників інформаційних технологій та хмарних сервісів може призвести до втрати контролю над фінансовими даними та ускладнити дотримання регулятивних вимог, що негативно впливає на прозорість фінансів компанії.

Все це робить перспективним проведення подальших досліджень в цьому напрямку, які мають на меті розроблення ефективних механізмів використання цифрових технологій та інструментів для забезпечення публічності та прозорості корпоративних фінансів.

Література

1. Краус Н.М., Краус К.М., Марченко О.В. Інноваційне підприємництво і цифровий бізнес: науково-економічна фіча розвитку та зміни управління. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2020. № 4. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.8>
2. Фісуненко Н.О. Теоретичні аспекти розвитку цифрових трансформацій управління бізнесом компаній. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2023. № 40 С. 81-85. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.40-13>.
3. Озеран А.В., Озеран В.О. Вплив сучасних інформаційних технологій на прозорість фінансової звітності. *Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах соціально-економічних викликів: матеріали Міжнародного кругового столу*, 28 травня 2021 р. Том 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 102-105.
4. Школьник І., Дзюба В. Прозорість фінансової діяльності корпоративних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. №55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-36>.
5. Білоцька І.А. Прозорість корпоративного сектору як передумова результативності бізнесу в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 5-6. С. 54–58. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.5-6.54.
6. Візіренко С., Незнамова А. Прозорість фінансової звітності як запорука інформаційного забезпечення стейкхолдерів. *Сталий розвиток економіки*. 2019. №4(45). С. 136-141. URL: <https://www.economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/99>.
7. Ляхович О.О., Оплачко І.О. Економічна безпека та прозорість підприємств в умовах цифровізації. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Серія «Економічні науки». 2021. Випуск 2(94). С. 100-111. URL: <https://doi.org/10.31713/ve2202110>.
8. Brown J., Martinsson G. Does transparency stifle or facilitate innovation? *Management Science*. 2019. №65(4). P. 624–1641. URL: <https://doi.org/10.1287/mnsc.2017.3002>.

References

1. Kraus, N.M., Kraus, K.M., & Marchenko O.V. (2020). Innovatsiine pidpriemnytstvo i tsyfrovyy biznes: naukovy ekonomichna ficha rozvytku ta zminy upravlinnia [Innovative entrepreneurship and digital business: scientific and economic features of development and changes in management]. *Efektivna ekonomika*, 4, <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.8> [in Ukrainian].
2. Fisunen, N.O. (2023). Teoretychni aspekty rozvytku tsyfrovyykh transformatsii upravlinnia biznesom kompanii [Theoretical aspects of the development of digital transformations of business management of companies]. *Shhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, 40, 81-85, DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.40-13> [in Ukrainian].
3. Ozeran, A.V. & Ozeran, V.O. (2021). Vplyv suchasnykh informatsiynykh tekhnolohii na transparentnist finansovoi zvitnosti [The influence of modern information technologies on the transparency of financial reporting]. *Transformatsiia bukhalterskoho obliku, analizu ta kontroliu v umovakh sotsialno-ekonomichnykh vykykiv: materialy Mizhnarodnoho kruhovoho stolu, 28 travnia 2021 r. Tom 1*, Ternopil: ZUNU, 102-105, URL: <http://surl.li/mwyqp> [in Ukrainian].
4. Shkolnyk, I. & Dziuba, V. (2023). Transparentnist finansovoi diialnosti korporatyvnykh pidpriemstv [Transparency of financial activities of corporate enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 55, URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-36> [in Ukrainian].
5. Bilotska, I.A. (2020). Transparentnist korporatyvnoho sektoru yak peredumova rezultatyvnosti biznesu v Ukraini [Corporate sector transparency as a prerequisite of business performance in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 5-6, 54–58, <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.5-6.54> [in Ukrainian].
6. Vizirenko, S. & Neznamova, A. (2019). Transparentnist finansovoi zvitnosti yak zaporuka informatsiinoho zabezpechennia steikholderiv [Transparency of financial statements as a guarantee for stakeholders information support]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*. 4(45), 136-141, URL: <https://www.economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/99> [in Ukrainian].
7. Liakhovych, O.O. & Oplachko, I.O. (2021). Ekonomichna bezpeka ta transparentnist pidpriemstv v umovakh tsyfrovizatsii []. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Seriya «Ekonomichni nauky»*, Vypusk 2(94), 100-111. URL: <https://doi.org/10.31713/ve2202110> [in Ukrainian].
8. Brown, J., & Martinsson, G. (2019). Does transparency stifle or facilitate innovation? *Management Science*, 65(4), 624–1641, URL: <https://doi.org/10.1287/mnsc.2017.3002>.